

NYOLC VULKÁN ÁRNYÉKÁBAN – MELEG VÍZBEN

A japán ősi hiedelemvilág, a sintó fő istene Amaterasu, a napisten. Volt egy bátyja, a hegyek istene, Oyamatsumi. Az ő lánya, Konohana-Sakuyahime, a vulkánok és egyúttal a Fuji szent hegyének istennője. Gyakran tekintett körbe a felhők felett, és büszkélkedett azzal, hogy ő a legmagasabb a japán hegyek között. A tőle északra fekvő Yatsugatake férfi istene azonban egyszer megalékelte a dicsekvést, és közölte vele, ő bizony magasabb. A versengés évekig zajlott, mire Amitába bódhizattva megalékelte a gyerekes vitát és hogy eldöntse a kérdést, kitalálta: a két istenség feje búbját, azaz a hegyek tetejét egy hosszú ereszcatornával köti össze, kiderítendő, merre folyik majd benne a víz, vagyis melyik a magasabb és az alacsonyabb pont. Az elkészült csatorna közepébe vizet öntött, ami nagy meglepetésre a Fuji istennője felé folyt le. Konohana-Sakuyahime nem bírta elviselni a vereséget, bosszúból vadul csapkodni kezdett, amíg le nem verte vetélytársa tetejét. Az eget rengető robaj kíséretében ledőlő hegy omlása a legenda szerint napokig tartott...

KONOHANA-SAKUYAHIME ISTENNŐ
Katsushika Hokusai munkája

A TAVASSZAL MÉG HAVAS GERINCET
helyenként aprózódott vulkáni törmelékkel
fedett platók szakítják meg (balra)

FELFEDEZŐK[®]
NAPJA

A VULKÁNOKRÓL
még többet megtudhat
május 9-én
a Felfedezők Napján!

Egységbe forrt tűzhányók

Ennek a helyén maradt a Yatsugatake, szó szerinti fordításban nyolc hegycsúgy. A Yatsugatake valóban öregebb hegység a Fujinál, ráadásul elképzelhető, hogy a Fuji jelentőségének növekedése is a Yatsugatake pusztulásával van összefüggésben. A legendában megjelenő rombolás pedig alighanem egy korabeli vulkánkitörést, vulkánösszeomlást, esetleg földrengést örökít meg népi emlékezet formájában.

Most korántsem csak e legenda felderítése a vonzerő, hanem a vulkán csoport megmaradt, jótékony hatásaira is kíváncsiak vagyunk. Az egymásra épült, összeforrt vulkáni anyag tömeg nyolc hegytömbjének gerinctúráját Japán legmagasabb fekvő nyitott fürdője, a Honzawa onsen teszi különlegessé. A havas, áprilisi hegyi menet végén mindenképpen megcélozzuk.

Japán fő szigetén, Honshun a Suwa-Yatsugatake vulkáni tartomány öt tűzhányócsoportból áll (Kan-Suwa-Ko, Utsukushigahara, Kirigamine, Yabashira és a Yatsugatake). Az elmúlt évszázadok vulkáni tevékenysége nyomán a lávafolyások és lerakódott vulkáni törmelékes kőzetek több mint 1200 km²-t borítanak, az eddigi kilövellt anyag összterfogata meghaladja a 400 km³-t.

A Yatsugatake az ún. Fossa Magna (Nagy Árok) peremén terül el, ami egy Honshu szigetet átszelő, aktívan mozgó szerkezeti vonal – a Japán-tenger és a Csendes-óceán között. Maga a 30 km hosszan húzódó Yatsugatake két hegység részből áll: egy kevésbé meredek és alacsonyabb északiból és a meredekebb, 2899 m-ig emelkedő és inkább alpesi növényzettel borított déliből.

Olyan összetett vonulatról van szó, ahol összekapcsolódott, viszonylag ép és sokkal romosabb, lepusztultabb vulkáni kúpok, valamint eróziókoptatta lávadómok sorozata alkot hosszú hegységet. Az utolsó kitörések 600-800 évvel ezelőtt zajlottak az Észak-Yatsugatake Kitayoko hegyén, ami egyúttal az egyetlen, ma is aktív tektonikus vulkán a vonulatban.

Fürdő-fertő

A Japánban eltöltött évek alatt egyik fő szabadidős tevékenységünké nőtte ki magát az olyan fürdők látogatása, amikről a japánok közül is sokan csak annyit tudnak, hogy valamikor régen léteztek, ma viszont már tiltottak. Igen, a koedukált onsenekről van szó, amik valójában nincsenek betiltva, de új fürdők csak nagyon ritkán és különleges feltételekkel épülnek így módon.

Mikor Xavéri Szent Ferenc 1549-ben első keresztény missziójára érkezett japán földre, már akkor mélyrehatóan megrendítette a japánok azon szokása, hogy férfiak és nők naponta fürdöztek közösen, ugyanabban a medencében. Akkoriban Európában még egészségtelennek gondolták a napi fürdözést is, nemhogy az erkölcsbe ütköző közös

**A GERINCTÚRÁNAK VANNAK
KÖNNYEBB SZAKASZAI IS,
de az elkeskenyedő élen néha csak
lovaglőülésben araszolva lehet továbbjutni**

FÜRDŐHÁZI NŐK
Torii Kiyonaga munkája (jobbra)

meztelenkedést. Xavéri első japáni missziója jóval kevesebb sikert is hozott, mint korábban más ázsiai részekben folytatott tevékenysége... Eleinte megpróbálták betiltani a keresztény hitre tért japánok rendszeres fürdését, de a nagy ellenállásra való tekintettel először kéthetenként, majd heti egy alkalomra engedélyezték azt. A japán beszámolók ugyanakkor mosdatlanak és kellemetlen szagúnak írják le a misszionáriusokat, ami ugyancsak megnehezíthette az evangélium terjesztését. Nem sokkal később a Tokugawa-sógunátus el is üldözte őket, és a japánok zavartalanul folytathatták korábbi tisztátalan tisztálkodásaikat.

A japán fürdőkultúra így könnyedén átvészelt az első keresztény beavatkozási kísérletet, de a ké-

sőbbi, Meidzsi császári reformok szintén európai ihletésű szabályozását is túlélte. Az 1950-es évek elején végül a parlament női képviselői – a háború utáni reformok által megerősödve – végül kiharcolták az újonnan épülő fürdők törvényben kötelező szeparálását. A már meglévőket, illetve a szabad fürdőket – melyek a természet lágy ölében, minimális kiépítettséggel, köztulajdonban üzemelnek – nem érintették a változások.

PIPERE

A fametszetek alapján tudjuk, hogy régen még a szeparált fürdők falán is volt egy kis nyílás, ami azt a célt szolgálta, hogy a szappant átnyújsák egymásnak a családtagok, mert akkoriban csak kevesen engedhették meg maguknak a külön-külön szappant. Ma már sok fürdő bekészíti a korlátlanul használható folyékony tusfürdőt és sampont, a jobb helyeken hajkondicionálót, borotvát, borotvahabot, hajszeszt, arcszeszt, hidratélókrémet és egyéb kozmetikumokat is adnak.

Honzawa – a legmagasabban, természetesen

A Yatsugatake derekán nyíló Honzawa onsen is természetes fürdő. Forrását még az Edo-kor végén fedezte fel egy arra járó vadász, Harada Genkichi, majd az ő fogadott fia, Harada Toyasaburo 1882-ben nyitott vendégfogadót a közelében. A fürdő nem egyéb, mint egy fából ácsolt terasz, ahol megszabadulhatunk a ruháinktól, és pár méterrel alatta egy sziklamedence, amelyet egyik oldalán fakilépővel láttak el. Egyszerű faragott faoszlop hirdeti a fürdő nevét és tengerszint feletti magasságát a medence tövében (hiszen az országban ez fekszik a legmagasabban, 2150 m-en).

Japán legmagasabb gyógyfürdője – egy olyan országban, ahol ezer kilométerekben mérhető az 1980-as évek fellendülő időszakában megépített, de azóta kihasználatlanul maradt aszfaltos utak hossza – megúsza, hogy a könnyen reklámozható attrakcióra és a minőségi gyógyvízre hivatkozva hatalmas szállodakomplexum épüljön rá. Mi azonban nem ússzuk meg, hogy idilli fürdőzésünket két japán kiránduló ne zavarja meg, akik bár udvaria-

san hajlongva, de levetkőznek, és bocsánatkéréseket rebegve bemásznak mellénk a minimelegedőbe. Ismerve a japán túrázók szokásait, úgy számolunk, hogy kibírjuk a vízben még azt a hat percet, amit ők általában felmelegedéssel töltenek, és a további négyet, amit a felöltözéssel.

Am ahogy eltűnnek a meredély mögött, még jóformán fel sem lélegzünk, máris egy nyolcfős férficsapat váltja őket. Udvariasan leülnek az öltözőteraszunkon, jelezve, hogy megvárják, amíg a két külföldi kimászik – akik úgysem ismerik a japán szokásokat, és – szentségtörő módon – biztos fürdőruhában mehettek be a medencébe... Már épp szólni készülünk nekik, mikor jelbeszédükből kiderül, minden tagjuk siket. A status quót megtörve, én szedelődzködöm előbb, ami viszont szavak nélkül is működik. A párom kimászását és felöltözését már udvariasan elfordulva próbálják meg elképzelni.

SZÖVEG ÉS KÉP: IRIMIÁS BALÁZS

A SHIRABISO-MENEDÉKHÁZ fa hirdetőtáblája és tűzifája

NYITOTT ÖLTÖZŐ
és zsebkendőnyi sziklamedence várja a fáradt túrázókat
(balra)

VÁRATLANUL MEGJELENŐ TURISTACSOPORT kelt pillanatnyi riadalmat bennünk, akik partraszállásunkkor végül udvariasan elfordulnak

ZARVAS GÁBOR

